

Nadere toelichting op Meerjarenprogramma 2020-2024 GGU

Inhoudelijke basis

Het meerjarenprogramma bouwt voort op het fundament dat in de afgelopen jaren op het vlak van gezamenlijke dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is gelegd. De reeds uitgezette lijnen (zoals *position papers* op het terrein van dienstverlening, identiteit, informatieveiligheid en data, of de *Common Ground-principes*) zijn het inhoudelijk kader. Ook bestuurlijke samenwerkingsafspraken met Rijk en ketenpartners, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving benadrukken het belang van meerjarige uitvoering.

Voor het Meerjarenprogramma 2020-2024 ligt de focus op dezelfde prioriteiten zoals die al eerder waren vastgesteld voor de gezamenlijke uitvoering. Dit aangevuld met een verkenning naar een verbreding van de gezamenlijke uitvoering naar nieuwe inhoudelijke prioriteiten (zoals de energietransitie).

Drie soorten uitvoering

Het Meerjarenprogramma 2020-2024 ziet drie soorten gezamenlijke uitvoering: structureel, meerjarig en kortcyclisch. Door dit onderscheid kunnen gemeenten beter sturen op de (maatschappelijke) effecten van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.

1. Structurele uitvoering

Projecten, programma's en activiteiten die structureel zijn, hebben een bewezen en geaccepteerde meerwaarde. Dit betekent dat ze bekrachtigd zijn in de ALV. Werk voor gemeenten wordt hier structureel uit handen genomen. Bijvoorbeeld:

- Het *gegevensknooppunt sociaal domein* organiseert de complexe gegevensuitwisseling waar meer dan 2.500 zorgaanbieders en 355 gemeenten elkaar berichten sturen. Gemeenten doen de toewijzing, zorgaanbieders leveren de dienst en sturen een factuur via het ketenregiebureau. Doordat de berichten voldoen aan standaarden, kunnen de systemen van de verschillende ketenpartners met elkaar communiceren. Dit bevordert de snelheid, helpt fouten te voorkomen en bespaart uitvoeringskosten. Daardoor blijft er meer geld over voor zorg.
- Gemeenten zijn kwetsbaar waar het de veiligheid van informatie betreft. Er zijn continu dreigingen op het internet; ransomware-aanvallen, hackers, etc. Daarmee zijn de continuïteit van dienstverlening, bescherming van (persoonsgegevens van) inwoners en het imago van gemeenten in het geding. De *gemeenschappelijke informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD)* ondersteunt bij de preventie, detectie en incidentenafhandeling.
- Met uitvoeringstoetsen wordt de uitvoerbaarheid van nieuw beleid en wet- en regelgeving getoetst en worden consequenties voor gemeenten inzichtelijk gemaakt. Dit geeft een basis voor gezamenlijke oplossingen.

2. Meerjarige uitvoering

Dit is bijvoorbeeld het geval bij het slim invoeren van nieuwe wetgeving als de *Omgevingswet*, het *samen vormgeven van uitvoering in het sociaal domein* of de *nieuwe informatiekundige visie voor gemeenten*. Deze programma's ondersteunen het primaire proces en data-gedreven werken van gemeenten, om zo passende dienstverlening aan inwoners en ondernemers te kunnen leveren. Bijvoorbeeld:

- De basisgedachte achter Common Ground is dat we gegevens loskoppelen van de toepassingen (applicaties en processen) en dat we die gegevens op gestandaardiseerde wijze ontsluiten en uitwisselen. Dat is een majeure operatie die niet van vandaag op morgen klaar is. Door afspraken over de uitgangspunten van Common Ground vast te stellen staan we samen sterker in deze opgave. Er komen samenhangende afspraken op landelijk niveau, die we kunnen gebruiken bij concrete vraagstukken over wat we mogen en kunnen als gemeente met betrekking tot informatie, data, gebruik, beheer, verwerken en bewerken ervan.
- In 2021 is het zover. Dan treedt de *Omgevingswet* in werking. Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. Dat is het *digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)*. Dit omvat een digitaal loket, informatieregisters en de infrastructuur die nodig is om de informatie tussen het loket en de registers uit te wisselen. Door dit gezamenlijk uit te voeren, maken we invoering gemakkelijker en voorkomen we dat iedere gemeente dit zelf moet ontwikkelen.
- Het sociaal domein verandert continu. Bijvoorbeeld door decentralisaties, gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van WMO en Jeugd en het herschikken van verantwoordelijkheden binnen bijvoorbeeld de keten van Werk en inkomen. Dit vraagt om gezamenlijke uitvoering in de huidige ketens, vernieuwing van de toekomstige gegevensuitwisseling, het analyseren van de gevolgen van wet- en regelgeving en hulp bij implementatie.

3. Kortcyclische uitvoering van activiteiten

Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering kan ook plaatsvinden in pilots, praktijkproeven of tijdelijke projecten. Soms ter ondersteuning van meerjarige of structurele programma's, soms voordat projecten of activiteiten een meer structurele aard krijgen. Doel van deze activiteiten is zo snel mogelijk resultaat creëren, zodat besloten kan worden wat de bijdrage is aan gezamenlijke gemeentelijke uitvoering en welke vorm hier bij past. Bijvoorbeeld:

- Door een *gestandaardiseerde aanpak met klantreizen en serviceformules* zorgen we ervoor dat gemeenten op eenzelfde manier vanuit inwoners en ondernemers hun dienstverleningsprocessen kunnen verbeteren. Het geeft inzicht in wat beter kan en wat andere gemeenten al bedacht en gedaan hebben om verbeteringen aan te brengen.
- *Samen inkopen* is slim, efficiënt en goedkoper. Met name bij producten of diensten die voor alle gemeenten in beginsel hetzelfde zijn (zoals telefonie, hardware, bepaalde software, basistoepassingen) is een grote winst te behalen. Hierdoor ontstaat ruimte bij gemeenten om zich te richten op zaken waar zij het verschil voor hun inwoners en ondernemers kunnen en willen maken.

De prioriteiten en resultaten in 2020 zijn:

1. *Gemeenschappelijke basis informatievoorziening en dienstverlening*
 - Eind 2020 is visie Common Ground bij 50 gemeenten op deel van de uitvoering in productie;
 - Ondersteuning gemeenten bij werken met veilige digitale identiteit en toegang;
 - Werkend digitaal infrastructureel netwerk (GGI-Netwerk) bij ruim 200 gemeenten.
2. *Data-gedreven samenleving en sturingsinformatie*
 - Waarstaatjegemeente.nl wordt stapsgewijs een "smart" dataplatform t.b.v. analyse, toepassingen en hergebruik.
 - Gemeenten kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid en de Wet Hergebruik.

3. *Overheidsinformatie door landelijke ondersteuning*
 - Beschikbaar maken en delen van toepassingen en kennis in kader van nationale Smart Society-agenda.
4. *Informatieveiligheid en gegevensbescherming*
 - Standaard verwerkersovereenkomst wordt door alle gemeenten gebruikt.
 - 24/7 beschikbare ondersteuning door Informatiebeveiligingsdienst.
 - Vaststellen en start uitvoering gezamenlijke cyber-agenda.
5. *Realisatie en beheer*
 - Beschikbaar en bruikbaar houden en doorontwikkelen van gezamenlijke voorzieningen, en ondersteuning gemeenten bij gebruik van voorzieningen. Denk onder meer aan gezamenlijke inkoopcontracten, NLX, Gegevensknooppunt Sociaal Domein.
 - Gemeenten worden ondersteund bij in gebruik nemen van wijzigingen en vernieuwingen van de overheidsbrede digitale infrastructuur.
6. *Gezamenlijke inkoop*
 - Gezamenlijke inkoop van ICT-producten, na uitvoeren verkenning en besluitvorming.
 - Fysiek Domein.
 - Gemeenten zijn voldoende voorbereid op werken met Digitaal Stelsel Omgevingswet.
 - Ontsluiten data t.b.v. klimaat, energie en wonen.
7. *Sociaal Domein*
 - Geactualiseerde Suwi-keten, inclusief bijstelling ketenarchitectuur en verdere standaardisatie gegevens.
8. *Lokaal Bestuur, Democratie, Veiligheid en Asiel*
 - Onderzoek en mogelijk plan t.b.v. elektronisch stemmen.
 - Plan van aanpak elektronisch handhaven.
9. *Uitvoeringstoetsen, innovatie en implementatie-ondersteuning*
 - Uitvoeringstoetsen op nieuwe beleidsvoornemens die relevant zijn voor gemeenten.
 - Samenhangende roadmap waardoor gemeenten eigen aansluitende planning kunnen maken.
 - Ondersteunen en faciliteren van de beweging van Samen Organiseren: gemeenten organiseren onderling

Financiële basis: een stabiel Fonds GGU

De activiteiten in het kader van de GGU worden in hoofdzaak gefinancierd vanuit het Fonds GGU. Aanvullend daarop zijn “derde geldstromen” mogelijk (zoals bijdragen vanuit het Rijk en reserveringen vanuit eerdere jaren). De omvang van het Fonds GGU bedraagt zowel in 2018 als in 2019 € 52,3 miljoen. Het voorstel is dat deze minimale omvang ook voor de komende jaren (2020-2024) wordt vastgesteld, zodat meerjarige investeringen mogelijk worden (voorzieningen, infrastructuur, andere middelen, menskracht). Eventuele wijzigingen die op verzoek van gemeenten vanaf 2021 zouden kunnen plaatsvinden, worden uiteraard aan de ALV voorgelegd.